

## RUSYA'DAKİ ŞUBAT DEVRİMİ 100 YAŞINDA

24.02.2017

DW, 23 Şubat 2017

Rusyada Çarlık döneminin 1917deki Şubat Devrimi ile sona ermesinin üzerinden tam 100 yıl geçti. Bu isyandan sekiz ay sonraki Ekim Devriminin altyapsını da hazırlayan Şubat Devrimi hafızalardan neredeyse silindi.

Russische Revolution 1917 Februarrevolution (public domain)

Eski Jülyen takvimine göre 23 Şubat, bugünkü Miladi takvime göre ise 8 Mart 1917'de gerçekleşen Şubat Devriminin 100üncü yıldönümü, Rusya'da hayli renksiz geçecek. Çünkü gerek halk gerekse devlet, bu olaya pek önem atfetmiyor.

Bu çekimserliğin kökeninde resmî ideolojinin yattığına dikkat çeken Moskova'daki Alman Tarih Enstitüsü'nün müdürü Nikolaus Katzer, Rus tarih kitaplarında Şubat Devrimi için Devletin, anarşistlerin elinden kurtarıldığı ayaklanma tanımı yapıldığını belirtiyor ve ekliyor: Oysa asıl anarşi, 1917den sonra başladı.

Zayıf dönemi kimse hatırlamak istemiyor

100üncü yıl kutlamalarının sırf yasak savmak için çok sönük şekilde yapılacağını kaydeden Alman tarihçi, Putin'in 100 yıl önceki Rusyayı güçsüz olarak gördüğünü, bu yüzden böyle bir dönemi gündeme getirmek istemediğini vurguluyor. Halkın büyük bölümünün de bu görüşü benimsediğini söyleyen Katzer Rusya, gerçek gücüne Bolşevikler zamanında kavuştu. Öyleyse bunun öncesindeki zayıf dönemi ne diye yâdedelim düşüncesinin yaygın olduğunu belirtiyor.

Putinin vermek istediği bir mesaj daha var: Rusyanın güçlü, büyük ve bağımsız olmasına katkı sağlayan tüm kişi ve olaylar iyidir. Devrim ya da ayaklanma gibi hareketler ise devletin bütünlük ve istikrarına zarar verir!

Şubat Devrimi öncesi neler yaşandı?

Rus tarihçi Yuri Pivovarov ise Rus halkının, Şubat Devriminin hazırlayan koşullar hakkında pek bir bilgisinin olmadığını, bunun da ilgisizliğe neden olduğunu aktarıyor.

100 yıl önce Rusya gerçekten de çok zayıf düşmüştü. Bunun en önemli nedeni, Birinci Dünya Savaşının yol açtığı büyük fiziksel, ekonomik ve siyasi tahribattı. Ekonomi bitik ve halk açtı. Rus askerî birlikleri 1915ten buyana sürekli geri çekiliyordu. Polonya, Litvanya ve Tuna kıyısındaki bütün bölgeler kaybedilmişti. Batı cephesi tümüyle çökmüş ve moraller sıfırlanmıştı.

1916/17 kışı çok çetin geçmiş, kömür ve odun kıtlığı had safhaya ulaşmıştı. Sınırlı sayıdaki sanayi tesisinde ise sadece savaş ekonomisi için üretim yapılıyordu. Üretim maliyetini karşılayabilmek için altın sikke basılınca enflasyon iki katına çıktı. Hayat pahalılığı ise yüzde 400lere ulaştı. Ülke ekonomisi yüzde 85 oranında tarıma dayalıydı. Sayısı, bir elin parmaklarını geçmeyen sanayi merkezlerinde ise grev ve radikalleşme hızla yayılıyordu. Özellikle de Petrograd'da durum vahimdi. (Kent daha sonraları sırasıyla Leningrad ve St. Petersburg adlarını almıştır.)

Kinder von Zarr Nikolaus II.

Çar, halkı görmezden geldi

Buradaki fabrika işçileri Açız! Bize ekmek verin! diye isyan ederken, Çarın bu feryatlara kulak tıkayıp cephedeki askerleri ziyaret etmesi, halkın öfkesini daha da artırdı. İşçiler, dayanışma komiteleri oluşturup mücadelenin dozunu artırınca, Çarlık, olağanüstü hal ilan etti. Ancak bu bir işe yaramadı, çünkü Rus ordusu halktan, işçilerin yanında yer almasını istedi. Halk tren istasyonunu ve posta-telgraf idaresini işgal etti. Olaylar Moskovaya kadar sıçradı ve burada da halk işgalleri başladı.

Çar ise cepheden dönmeyi başaramadı. Halk onun ölümünü istiyordu ama Çar geri çekilmeyi reddetti. Hatta Duma başkanına 26 Şubatta telgraf çekerek, parlamentoyu feshetmesini emretti. Ancak bu çağrı karşılık bulmadı. Bundan bir gün sonra oluşturulan Duma Komitesi, kamu düzenini tekrar tesis etmek için kolları sıvadı. Milletvekilleri, bakanlık koltuklarına oturdu. Kısacası yasama organı, yürütme görevini de devraldı.

Zimmer Ermordung Familie Nicholas II Kaiser Zar Russland 1918

Rusyada iktidarın asıl el değıştirmesi ise yaklaşık sekiz ay sonraki Ekim Devrimi ile oldu ve Bolşevikler yönetimi ele geçirdi. Daha sonraki Sovyetler Birliğinin temelini atan 1922 yılındaki yeni bir halk ayaklanmasına kadar da Bolşevikler iktidarda kaldı. Nitekim Rus halkı da Şubat Devrimi yerine, önem ve büyüklük bakımından çok daha üstün gördükleri Bolşevik ve 1922 devrimlerini yâdetmeyi tercih ediyor.

---

Kaynak/Source: